PATVIRTINTA
Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos
direktoriaus 2020 m. kovo 25 d.
įsakymu Nr. V-29

VILNIAUS ŠOLOMO ALEICHEMO ORT GIMNAZIJOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – užtikrinti visiems gimnazijos bendruomenės nariams sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą gimnazijoje.

3. Remiantis Tvarkos aprašu gimnazija vykdo patyčių prevencijos ir intervencijos tvarką ir užtikrina tinkamą patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą gimnazijoje.

4.Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, rasės, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti patyčias;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

5. visi gimnazijos bendruomenės nariai (vaikai, administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti supažindinti su gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.2. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.3. Patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.

6.4. Besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

6.5 Patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

6.6. Patyčių stebėtojas – vaikas ar suaugęs matantis ar žinantis apie patyčias.

6.7. Patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.8. Patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.9. Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II SKYRIUS
PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

8. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi gimnazijos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

9. Gimnazijos vadovas yra atsakingas už Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys. Gimnazijos vadovas jais paskiria vaiko gerovės komisijos narius ir/ar kitus asmenis, kurie kasmet:

10.1. inicijuoja pranešimus apie patiriamas patyčias (1 priedas);

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevenciją ir intervenciją reglamentuojančiuose dokumentuose numatytus veiksmus.

11. Vaiko gerovės komisija kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, apie patyčių prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus gimnazijoje ir informuoja apie tai gimnazijos bendruomenę.

III SKYRIUS
PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

12. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia, bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatas ir elgesio taisykles;

12.3. esant pagalbos vaiko sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

12.5. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevenciją ir intervenciją reglamentuojančiuose dokumentuose numatytus veiksmus.

13. Gimnazijos administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo reagavimo įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą veiksmai:

13.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

13.2. įvertina grėsmę vaikui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

13.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).

13.5. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevenciją ir intervenciją reglamentuojančiuose dokumentuose numatytus veiksmus.

14. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

14.1. užpildo pranešimo apie patyčias formą (1 priedas);

14.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

14.3. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevenciją ir intervenciją reglamentuojančiuose dokumentuose numatytus veiksmus.

15. Klasės vadovas nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniam patyčių atvejui kreipiasi į gimnazijos vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

16. Gimnazijos vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja gimnazijos vadovą apie esamą situaciją.

16.3. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevenciją ir intervenciją reglamentuojančiuose dokumentuose numatytus veiksmus.

17. Patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

18. Tais atvejais, kai gimnazijoje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti gimnazijoje, vaiko gerovės komisija nukreipia vaiką ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

20. Vaiko gerovės komisijos posėdžių informacija, kuri sprendžia patyčių iškilusias problemas yra konfidenciali.

Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT
gimnazijos patyčių prevencijos ir
intervencijos vykdymo tvarkos aprašo
1 priedas

VILNIAUS ŠOLOMO ALEICHEMO ORT GIMNAZIJA PRANEŠIMAS APIE PATIRIAMAS PATYČIAS

Data_____

Patyčias patyręs asmuo_____

Besityčiojantysis(ieji)/skriaudėjas(jai)_____

_____

Netinkamo elgesio pobūdis (pažymėkite visus tipus, kurie tinka šiai situacijai):

- Žodinės patyčios
- Socialinės patyčios
- Fizinis smurtas
- Nepagarbus elgesys kibernetinėje erdvėje

Kita_____

Trumpas aprašymas:

_____

_____

_____

_____

Įvykio vieta_____

Įvykio laikas_____

Apie įvykį pranešė_____

(vardas, pavardė) (parašas)

Reagavimo į elektronines patyčias algoritmas

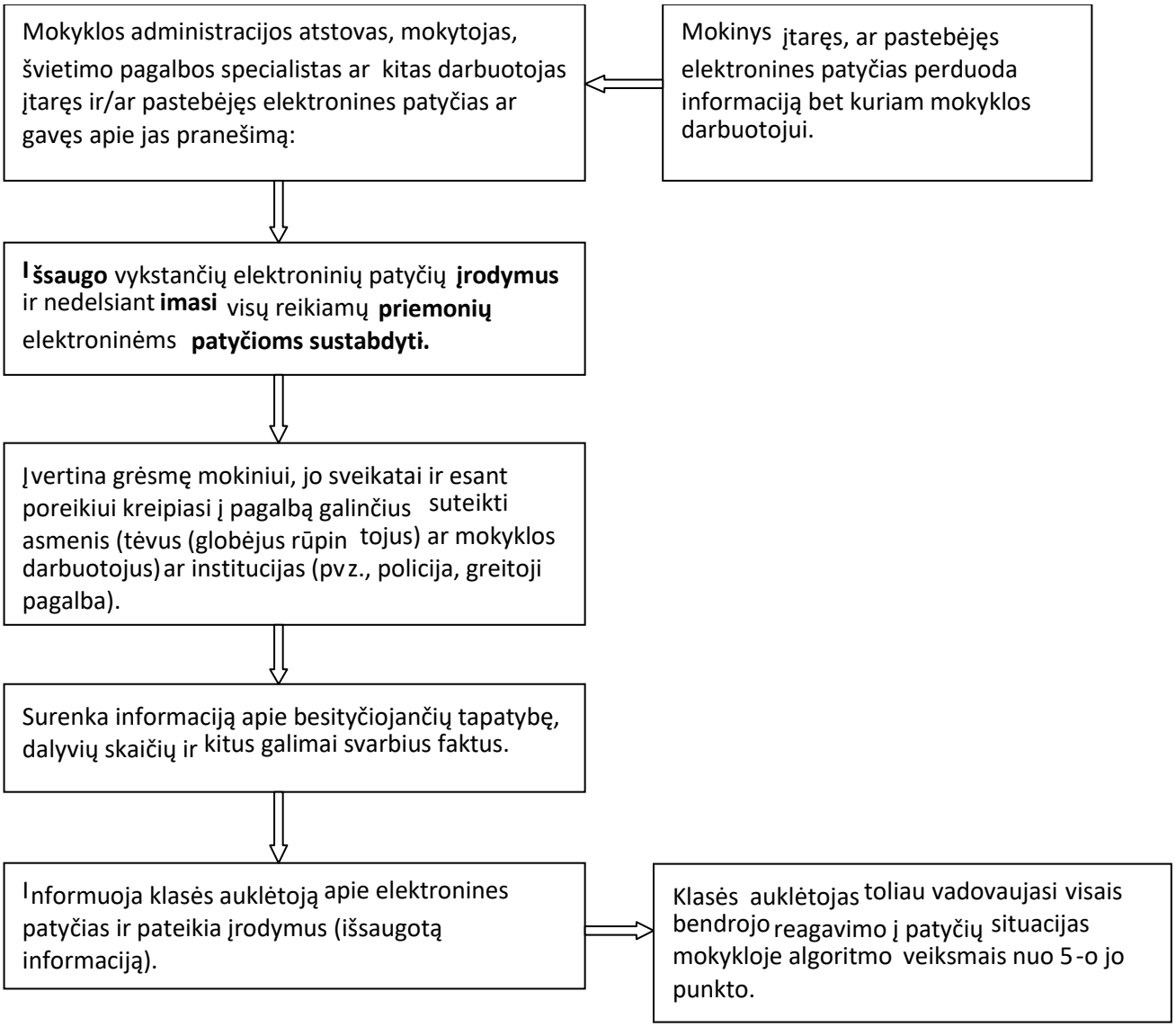

Bendrasis reagavimo į patyčių situacijas mokykloje algoritmas

Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos bendruomenės narys nedelsdamas reaguoja
Reakcija aiški: parodoma, kad situacija yra matoma, pastebima, netoleruotina.

1. **Kiekvienas suaugęs mokyklos bendruomenės** narys (mokyklos adminstracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas) nepriklausomai nuo to, ar tai yra pamokos, ar pertraukos laikas **įskiša/nutrauka bet kokius įtarimą keliančius ar realius patyčių veiksmus.**

Kiekvienas mokinys nedelsiant perduoda informaciją arčiausiai tuo metu esančiam suaugusiam.

2. **Primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir eglesio taisykles**.

3 . Esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz. 112, policiją, greitąją pagalbą, Vilniaus Vaiko teisių apsaugos skyrių).

4. Infomuoja klasės auklėtoją apie apie įtarianas ir/ar įvykusias patyčias (pradedamas pildyti patyčių fiksavimo formą ir perduodamas klasės auklėtojui): jeigu tuo metu klasės auklėtojo mokykloje nėra apie įvykį ta pačia tvarka informuoti mokyklos socialinė pedagogą.

5. Klasės auklėtojas (jam neesant mokyklos socialinis pedagogas ar psichologas) gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

6. Užpildo (pabaigti pildyti) pranešimo apie patyčias formą.

7. Organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais.

8. Tą pačią dieną informuoja jų tėvus (globėjus rūpintojus), esnt poreikiui kviečia mokinių tėvų (globėjus, rūpintojus) dalyvauti pokalbiuose.

9. Informuoja mokyklos socialinį pedagogą ar psichologą apie situaciją ne vėliau kaip kitą dieną.

10. Mokyklos socialinis pedagogas ar psichologas suteikia galimybę patyčias patyrusiam ir **mokiniui, kuris** tyčiojosi, gauti individualias konsultacijas ne vėliau, kaip per 5 darbo dienas.

Klasės auklėtojas nesilaujant patyčioms ar esant sudėtingesniam patyčių atvejui kreipiasi į mokyklos vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

Mokyklos **vaiko gerovės komisija** įvertinimusi turimą informaciją:

Numato veiksmų planą, supažindina su ju nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą.

Informuoja mokyklos vadova apie esamą situaciją.